

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 230

Maribor, torek 9. oktobra 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Premagati je treba proti-ljudsko politiko

Sedaj se vsipa ploha lepih besed na srbski narod, na srbskega kmeta, na njegovo domoljubje, požrtvovalnost in njegovo junaštvo. Pri vsem tem pa tlačijo to proslavljeno ljudstvo sto in stotere težave. Lepe besede izgovarjajo oni, ki so odgovorni za vse, kar narod teži in kar narodu manjka. Vneti in glasni so pri svojih proslavah, da bi zadušili vse klince nezadovoljstva in ogorčenja, zlasti pa vsako kritiko.

Da bi zadušili kritiko in obdržali popolno oblast, se poslužujejo vseh sredstev od laži, sleparije, vsakovrstnega nasilja do umora. In pri tem imajo vedno na jeziku žrtve in vrline srbskega ljudstva! To ljudstvo je prelilo morje svoje krvi, trošilo svoje kosti po vsem Balkanu, Krfu, Bizzerti in Dobrudži, krvavo je plačalo slavo Kumanova, Cera, Kolubare, Kajmakčalana in Dobrega polja, da izbojuje svobodo in ujedinjenje.

To je resnica — sveta vzvišena in žalostna. Resnica je pa tudi to, da je to ljudstvo še danes v stoterih mukah, da je s toliko njegovo krvjo pridobljena svoboda zanj — nerodovita, da imajo invalidi kvečjemu odlikovanja, ne pa hrane in druge, vsakega človeka vredne in potrebne oskrbe, da so cele vasi zadolžene, kmetije na beraški palici, ceste in mostovi v razpadu, s kratka — da se vse vgreza v bedi in trpljenju.

Kje so sadovi tolikih naporov in žrtv, kje so sadovi zmage? Kdo je pograbil in požrl plodove ljudskih muk in zaslug? Kje je vojni plen, kje velike vojne odškodnine in sekvestri, kje so velika posojila in kje končno vsi redni državni dohodki: davki, carine, monopoli in takse iz celokupne jugoslovanske države tekom desetih let?

Beda v Srbiji, velike težave srbijanskega seljaka — junaka in mučenika — je najboljši dokaz, da se krivično in brezvestno gospodari z narodno imovino. Če bi bilo vse prej naštetu v prid srbskega ljudstva, če bi v Srbiji vladalo še tako veliko blagostanje v odškodnino za dolgotrajne težke muke in žrtve, bi človek dejal: Naj bo! Naj bo blagostanje kajprej tam, kjer je bilo poprej največje gorje, potem se bo za razširilo na vse druge pokrajine!

Imamo pa revščino in propadanje na vseh koncih in krajih, celo tam, kjer je bilo nekdanje veliko blagostanje in kjer so dani vsi predpogoji za napredek. Iz tega sledi, da smo vsi žrtve brezvestne, nenasitne izkoriščevalske družbe. Žrtve smo vsi: Slovenci, Hrvati in Srbi, srbski kmet-junak in mučenik je pa trikratna žrtev.

Njega najgrše izkoriščajo. To je zločin vseh zločinov. Ko je trpel in umiral na frontah, je gospoda veseljačila po francoskih letoviščih, Enim je bilo mučeništvo in junaštvo rojaka-seljaka vstopnica v učne zavode zaveznikov, drugi pa v igralnice in razna zabavišča. Zdravi, civilizirani, a še bolj pokvarjeni, kot so odšli, so se vrnili na pirovanje zmage. Premnogi so odšli v najtežjih časih na letovišča na ta način, da so na zaveznikovih ladjah zasedli prostore, ki so bili namenjeni ranjenim in bolnim vojakom. Drugi so bili vojni liferanti, tretji so prinesli iz tujine sumljiva spričevala o dovršenih študijah in vsi so danes oblastni in bogati nad ljudsko revščino.

Iz trpljenja in vrlin naroda so si skovali kapital, pobrali so vse odškodnine in zadošččenja, namenjena mučeniškemu narodu in še danes grdo izrabljajo vse narodove zasluge in žrtve v svoje skraj-

Važen sklep o ukinitvi in redukciji gimnazij

DEMONTIRANJE NAŠIH PROSVETNIH ZAVODOV NA DEBELO.

BEOGRAD, 9. oktobra. Danes se je vršila seja finančnega odbora narodne skupščine, ki je najprej razpravljala o predlogu prosvetnega ministra glede ukinitve in redukcije gimnazij. Po daljši debati je bil sprejet sklep v sledeči stilizaciji:

V šolskem letu 1928/29 se ukine peti in šesti razred na vseh onih gimnazijah, ki na dan 1. oktobra tekočega leta nimajo najmanj 20 rednih učencev v omenjenih razredih.

Sedmi in osmi razred se ukine

na gimnazijah, ako ni v njih najmanj 15 rednih učencev.

Vse nižje gimnazije, katerih celokupno število učencev ne znaša najmanj 110, se izpremene v meščanske šole socijalno gospodarskega tipa.

Ravno tako se ukinejo vse nižje gimnazije, ki imajo v vseh 4. razredih 1. oktobra samo 60 ali manj učencev.

Pričeta redukcija gimnazij, ki so imele nad 4 razrede, se v tekočem letu nadaljuje.

Ahmed Zogu postane katolik?

DA SI ZAGOTOVI NEVESTO NA ITALIJANSKEM DVORU, HOČE PRESTOPITI V KRŠČANSKO VERO.

DUNAJ, 9. oktobra. Tukajšnja albanska kolonija je dobila iz Tirane poročilo, da namerava novi albanski kralj Ahmed Zogu I. prestopiti iz muslimanske v krščansko vero. Njegova namera se spravlja v zvezo z njegovim ženitvenim načrtom na ita-

lijanskem dvoru, ki ga forsira zlasti ministrski predsednik Mussolini. Ahmedov sklep pa je izzval silno ogorčenje med vsemi muslimani v Albaniji. Celo oni, ki so doslej kolikor toliko podpirali njegov režim, se sedaj odkrito izjavljajo proti njemu.

Venizelos v Beogradu

BEOGRAD, 9. oktobra. S singlovskim ekspresnim vlakom se je pripeljal davi v Beograd grški ministrski predsednik Venizelos. Na kolo-dvoru so ga sprejeli ministrski predsednik dr. Korošec, minister dr. Šumenković in višji uradniki zunanjega ministrstva. Venizelos se je nastanil v grškem poslanstvu. Ob 6. zvečer ga bo sprejel kralj Aleksander v posebni avdijenci. Venizelos ostane v Beogradu dva dni.

Madžarska podpiše Kellogov protivojni pakt

BUDIMPEŠTA, 9. oktobra. Madžarska vlada je sklenila podpisati Kellogov protivojni pakt, da pokaže s tem svoje miroljubno stališče.

Kemal paša proti albanskemu kralju

PARIZ, 9. oktobra. Predsednik in reformator Turčije, Mustafa Kemal paša, je izjavil korespondentu »Petit Parisien« o proglasitvi Ahmeda Zogu za albanskega kralja z vso odločnostjo sledeče: »Ne, ne! Jaz ga ne bom nikdar priznal. Ostal bom morda s tem osamljen na svetu, toda to nič

no sebične namene. Vedno se sklicujejo na žrtve srbskega naroda, katerih niso nikdar delili, pač pa jih izkoriščali. Na nje se sklicuje celo zarotniška družba Puniše Račića. Ves svet bi radi prevarili, da imajo za vse, kar delajo, legitimacijo srbskega ljudstva. To je zločinska laž! Srbsko ljudstvo je samo žrtev izprijenih, brezvestnih oblastnikov. Štirideset let bo že, odkar je zaklical vodja srbskih kmetov Trajčić, ko je pokazal v Beogradu na vladno palačo: »Ne bo poštenja in pravice, dokler ne bo na teh vratih v strašilo razpeta koža kakega ministra!«

ne škoduje. Prisegam Vam, da ga ne bom nikdar priznal. Tudi, če bi hoteli narod, parlament, vlada in celo najožji prijatelji, da priznam albanskega kralja, bi se jaz temu uprl«.

Močan potres v okolici Angore

ANGORA, 9. oktobra. V okolici mesta je močan potres popolnoma uničil tri vasi, v 17 nadaljnjih selih pa je težko poškodoval 70—75 odstotkov vseh poslopij. Smrtnih žrtv ni bilo, pač pa je več oseb ranjenih.

Ubij pri boksanju

FLORENCA, 9. oktobra. V matchu za prvenstvo Italije v boksanju je premagal dosedanjí mojster Sili svojega nasprotnika Cecchia s knock autom. Udarec je bil tako hud, da je Cecchia podlegel poškodbi še istega dne.

Iz trgovine.

— Danes je bil pri meni potnik z naravnost rekordno vsiljivostjo! Trikrat sem ga vrgel preko praga, pa ga je še četrtič prineslo nazaj!
— No in tokrat ste gotovo nekaj kupili pri njem!
— Kaj še; pač za sem ga angažiral!

Tudi danes prihaja iz srbskih ljudskih vrst mnogo pametnih in poštenih besed. Režim jim odgovarja z lažmi. Na zemljoradniškem kongresu v Čačku je dejal eden od pravih kmetov udeležencev iz timočke oblasti: »Jedni su nam dugovi, jedni su nam plugovi, pa nam jedna mora biti i politika!«

Strankarski prvaki in ves režim s svojim aparatom in krogom od vaše gospode v »gunju« in opankah, od takozvane »čate« in »zelenašev« — vaških pijavk do ministrov v frakih, vse obsipa ljudstvo z lažmi, da prečani sovražijo Sr-

Velik vihar na Atlantiku

LONDON, 9. oktobra. Parniki, ki so dospeli v Plymouth, poročajo, da so zadeli na strahovit vihar, ki je razsajal pretekli teden nad velikim delom Atlantika. Mnogi potniki in člani posadke »Caronie« so ranjeni. Ameriški parnik »America« se je vsled silnega udarca valov nagnil na 35 stopinj in so skoro vsi potniki zboleli. Več parnikov je bilo v tako velikih stiskah, da so morali klicati na pomoč.

Varčevanje s papirjem

v državnih uradih je bilo ukazano in vršilo se je tako vestno, da je postalo v pravem pomenu besede poštnemu ministristvu — pretežko. Uradni spisi so namreč krožili po večkrat preobrnjenih, previtih in preplepenih omotih. Uradna kuverta je seveda tudi nastopila svojo pot in službo normalno, kakor vsaka druga. To je bil pa le začetek njene dolge službe. V drugi fazi se je naslovna stran prečrtala in je prišel nov naslov na drugi strani, omot se je obrnil in tu se z novimi naslovi najprej na eni, potem na drugi strani, imot se je obrnil in tu se je zopet pisalo, črtalo, lepilo in previjalo, da je iz običajne mehke in lahke koverte nastal debel, trd in težak oboj križem kražem prečrtan in popisan. Omot — če se sploh še sme tako imenovati — včasih ni bil daleč od kilogramske težine, v njem je pa tičal uradni spis, lahek kakor pero. Takim častitljivim omotom ali bolje kasetam si je vsak urad nekako bal dokončati pot ter je skrbno poiskal prostorček za priljepljenje novega listka z novim naslovom. Sedaj je pa poštno ministristvo le dejalo, da je tega preveč in da naj bodo tudi uradne kuverte po obliki in teži podobne običajnemu pisemskemu omotu.

Letalska nesreča v Beogradu.

Pri včerajšnji veliki vojaški paradi v Beogradu je nastopilo, kakor smo že poročali, tudi okrog 100 letal vseh mogočih vrst. Z modro zastavo je bilo dano znamenje za startanje. Takoj so pričeli ropotati propelerji in prva letala so se dvignila v klinasti obliki v zrak. Pri tem pa se je zgodila nesreča, ki pa k sreči ni imela težkih posledic. Neki aparat tipa Breguet je zadel z vso silo v neko drugo letalo, tako da so bila v trenutku krila obeh aparatov zlomljena. Letali sta pripadali letalski eskadrilji v Mostarju. Oba pilota in tudi opozovalca sta ostala ne-poškodovana.

Smrtna nesreča otroka.

Žena posestnika Josipa Šebeca v Zagrebu je ostavila včeraj svojo enoletno hčerko Verico s služkinjo doma, sama pa je odšla na trg. Otrok se je igral pri štedilniku in kmalu prevrnil lonec vre vode. Dobil je pri tem tako težke opekline po vsem životu, da je kljub takojšnji zdravniški pomoči že čez nekaj ur izdihnil v materinem naročju.

be in da je radi Srbije in Srbov potrebna politika, kakoršno vodijo Vukičević, Davidović, Marinković in drugi.

Množice, ki se zbirajo okrog KDK, dosledno ločijo najstrožje srbijansko ljudstvo od srbijanskih politikov in oblastnikov v trdnem zaupanju, da se bo srbski narod v svojem velikem zanosu osvobodil prejkoslej sedanjih beograjskih politikov, ki so v največjo škodo državi sploh, največji škodljivci srbstva pa še posebej. Ko se bo ta osvoboditev in zmagga pridružila oni pred desetimi leti, bodo dani vsi pogoji sreče in napredka.

Koroški plebiscit

(Ob osmi obletnici našega poraza na Koroškem.)

Dne 10. oktobra 1920 se je vršil na Koroškem nesrečni plebiscit, ki je odločil o usodi koroških Slovencev. Kako je prišlo do tega, da je moral narod, ki je naseljen kompaktno na koroških tleh že od pamtveka, vzeti končno na ramo težki križ in iti v plebiscitno borbo, da bi si šele priboril svojo svobodo, in to celo proti narodu, ki je zakrivil in izgubil vojno, je poglavje zase. Gotovo pa je, da je bila storjena nepopravljiva pogrška že ob prevratu, ker nismo zasedli Celovca, ki je to tudi pričakoval kot naravno posledico izida vojne.

Plebiscit na Koroškem in sicer v takozvani celovski kotlini (Ziljska dolina je bila namreč brez plebiscita definitivno dodeljena Avstriji in Italiji, Mežiška dolina po Jugoslaviji) je določen v čl. 48, 49 in 50 senžermenske mirovne pogodbe, ki je bila podpisana v St. Germainu 10. septembra 1919.

V smislu te pogodbe se je razdelilo celovsko ozemlje v dve coni: v prvo (južno), ki jo je upravljala naša država, in v drugo (severno), ki jo je upravljala Avstrija. Za slučaj, da bi v južnem pasu zmagala Jugoslavija, bi se moralo v severnem pasu vršiti glasovanje tekom treh tednov po razglasitvi izida glasovanja v prvem pasu. Če bi nasprotno izpadlo glasovanje v prvem pasu v korist Avstrije (kar se je dejansko tudi zgodilo), bi v drugem pasu ne bilo več nobenega glasovanja, marveč bi pripadlo vse plebiscitno ozemlje (prvi in drugi pas) končnoveljavno Avstriji.

Plebiscit je nadzorovala posebna komisija, ki je obstajala poleg zastopnikov Jugoslavije in Avstrije iz zastopnika Francije, Anglije, Italije in Amerike, kateri poslednji pa ni bil zastopan, ker so takrat prevladali v Ameriki republikanci (Harding) proti demokratom (Wilson). Ti pa so zastopali stališče, da se Amerika nima vmešavati v evropske zadeve. Naše stališče je bilo težko že splošno, ker si je plebiscitna komisija izbrala za svoj sedež Celovec in stala tako neposredno pod vplivom mogočne nemške propagande. Italijani so intrigirali proti nam že radi tega, da nas oslabijo za poznejša pogajanja, ki so bila na srčoten način zaključena in podpisana v Rapallu 12. novembra istega leta. Ker tudi Angleži niso skrivali, da so germanške krvi, so ostali naši edini prijatelji v plebiscitni komisiji — Francozi.

Stvari tudi ni bilo v korist, da je bil za predsednika jugoslovenske delegacije imenovan pok. Cvijič, ki ima na znanstvenem polju sicer nebroj neverljivih zaslug, ki pa naših narodnih razmer na Koroškem ni dovolj poznal, sicer ne bi bil pristal na otvoritev demarkacijske črte, ki je povzročila, da so se nemški agitatorji kakor kobilice vsuli v južni pas. Naše ljudstvo, ki je na nešteti shodih protestiralo proti otvoritvi demarkacijske črte, pa je v tem videlo ne samo navaden poraz naše delegacije v plebiscitni komisiji, ampak mnogo več: videlo je poraz Jugoslavije in zmagavo Avstrije. Na otvoritev demarkacijske črte bi naša delegacija nikdar ne smela pristati, kajti našim ljudem je stoletno hlapčevstvo in strah pred tlačitelji prešlo v meso in kri in v povratku Nemcev so videli obenem nemško zmago.

Kljub pristranosti plebiscitne komisije in kljub raznim sleparijam, ki so se dogajale pri plebiscitu, predvsem pa kljub izborni nemški propagandi za nedeljeno Koroško, je glasovalo za Jugoslavijo z dušo in srcem 15.278 zavednih Slovencev, za Avstrijo pa je bilo oddanih 22.025 glasov. Na desni strani Drave je dobila Jugoslavija 10.405, Avstrija pa 10.093 glasov. Od 27 občin na desni strani Drave je dobila Jugoslavija v 14 občinah 6935, Avstrija pa 3643 glasov. Ako bi se uporabil tudi na Koroškem isti princip kakor v Zgornji Šleziji, bi moralo ozemlje južno Drave na vsak način pripasti Jugoslaviji.

Toda Jugoslavija je potrdila pravilnost plebiscita in dne 18. novembra 1920 je prevzela upravo v južni coni avstrijske oblasti, kar je plebiscitna komisija pred svojim razhodom javila potom posebne proklamacije, opozarjajoč obenem na določbe mirovne pogodbe, sklenjene v St. Germainu, ki se tičejo varstva manjšin.

V Beogradu ni bilo mogoče doseči, da bi se vložil protest proti raznim neprijetnostim, ki so se vršile pri plebiscitu. Tudi ne, da bi se napravil energičen korak v zaščito koroških Slovencev, ki so morali radi svojega jugoslovenskega pričanja trpeti težka preganjanja, čeprav je naš zastopnik v plebiscitni komisiji g. Jovanović svečano izjavil, da ne bo naša država nikdar pozabila in zapustila onih koroških Slovencev, ki so se pri plebiscitu izjavili za Jugoslavijo.

Na ponoven pritisk se je zganila naša vlada šele neposredno po plebiscitu v Zg. Šleziji ter poslala veleposlaniški konferenci v Parizu dne 26. marca 1921, torej skoro pol leta po plebiscitu, noto, ki jo je pok. Pašić dne 18. maja 1921 prečital v narodni skupščini. V tej noti je naša vlada opozorila na dejanske razmere pri plebiscitu na Koroškem ter prosila, sklicujoč se na pravilo, ki se je uporabljalo v Zg. Šleziji, da bi se ob priliki razmejitve med Jugoslavijo in Avstrijo na bivšem plebiscitnem ozemlju določila za mejo Drava.

V Parizu je bila gornja nota negativno rešena. Če pa je bilo s tem definitivno rešeno vprašanje našega Korotana, bo pokazala bodočnost.

Anton Brandner,
bivši narodni poslanec.

Mariborsko gledališče

Torek, 9. oktobra ob 20. uri »Hlapci«, ab. B. Kuponi.

Sreda, 10. oktobra. Zaprto.

Priglasni rok za gostovanje ljubljanske opere v Mariboru je podaljšan do 10. t. m. Le, če bo do tega termina gledališče razprodano, se bo gotovanje »Daliborja« vršilo.

Koncert Ljerk Spillerja

Ljudska univerza nam je v petek zvečer predstavila novo zvezdo na jugoslovenskem muzikalnem svetu v osebi violonista Hrva Ljerk Spillerja ter s tem storila korak naprej v svojem stremeljenju, da nas seznaní, kolikor pač mogoče, z večjim številom naših umetnikov, katerim je na ta način obenem dana prilika, da se uveljavijo med svojimi ljudmi. Tako smo imeli priliko spoznati kar dva violonista v majhni časovni razdalji: Karla Rupla in Ljerk Spillerja, čeprav bi vsak raje pozdravil — za spremembo — kaj drugega. A vzroki tehnično-organizatorske narave, ležeči izven območja Ljudske univerze, so nanesli tako. No kljub temu je občinstvo prišlo na svoj račun, kajti Spiller je glasbenik z ugodno stopnjo zlasti tehnične izobrazbe in utegne ob temeljitem nadaljevanju svojih študij v smeri glasbenega perfekcioniranja in poglobljenja doseči še marsikateri ne zgolj zunanji uspeh in tudi preko mej naše domovine. Njegova leva roka je briljantno izšolana, nastavek tona čist in lep, izraz v igri krepak, včasih kar presenetljiv, včasih pa podrejen gotovim tehničnim zahtevam leve roke. Program je bil precej raznovrsten in se je stopnjeval od točke do točke. Od preproste, vendar ne lahke in prešumno podane Mozartove Sonate a-mol nas je popeljal preko Mendelssohna (z njegovim posebno v srednji kantileni izredno uspehim in sicer slovitim koncertom e-mol) in Chaussonove globoke, a nekoliko dolgovzne skladbe Poeme op. 24 ter preko dveh karakterističnih, s premočno, v ostalem zanimivo orientalsko tinto pobarvanih Lhotkovih pijes (Guslarska in Hrvatska rapsodija, katero je Spiller ponovil na koncu programa) do treh Paganinijevih capriccio v obdelavi Szimanovskega. Spillerjeva igra se je prepričevalno obnesla kot plod dobre interpretacije in kmalu obvezala občinstvo, ki je čim dalje bolj posameznim točkam burno aplavdiralo. Zlasti razumevanje za Lhotkove skladbe je bilo hvalevredno veliko. Pogrešali pa smo med občinstvom marsikoga Spillerjevega rojaka! Pri klavirju je sedel Petar knez Dumičić ter v glavnem zadostil zahtevam. Škoda, da je bil obisk nepovoljen, ker to brezdvomno vpliva tudi na splošno razpoloženje vseh, od odra dol do zadnjega poslušalca. Spillerju pa želimo najboljšo pot k visokemu cilju.

Mariborski in dnevni drobiž

Statistika v zdravstvenih razmerah v mariborski oblasti.

V mariborski oblasti, ki šteje 645.657 prebivalcev, se je v preteklem letu rodilo 19.234 otrok, med njimi 2.462 nezakonskih in 435 mrtvorojenčkov. Umrla pa je v istem času 12.380 oseb, med njimi: za jetiko 1481, za pljučnico 1297, za davico 44, za dušljivim kašljem 57, za škrlatinko 46, za ošpicami 2, za trebušnim tifuzom 21, za grižo 44, za otročniško vročico 25, vsled bolezni na ranah 96, druge infekcijske bolezni 301. Kapje je zahtevala nič manj kot 402 žrtvi. Organska srčna napaka in bolezni krvnih žil pa 1.064 žrtve. Ostali naravni smrtni primeri znašajo 5.547, smrtno poškodbe po naključju so zahtevale 262 žrtve. Število samomorov v preteklem letu znaša 113 in sicer: v Celju 2, v srezih: Celje 9, Čakovec 17, Dolnja Lendava 3, Gornji Grad 2, Konjice 0, Ljutomer 3, Maribor desni breg 13, Maribor levi breg 7, Maribor mesto 16, Murska Sobota 10, Prelog 0, Prevalje 3, Ptuj 17, Ptuj mesto 1, Slovenjgradec 4, Šmarje pri Jelšah 6 slučajev. Kakor razvidno, je mesto Maribor s 16 samomorji na drugem mestu, na prvem pa ptujski srez s 17 slučajev. Umorov in ubojev je bilo v isti dobi skupno 55 in sicer največ v srezu Čakovec, namreč 13, nato pa v ptujskem srezu, namreč 10 slučajev. Število porok znaša v preteklem letu 4.731. Umrljivost po letih pa je bila sledeča: V prvem mesecu je umrlo 1.181 otrok, v prvem letu 2.440, v starosti do 5 let 4.289, od 5—15 let 379, od 15—30 let 891, od 30—50 let 1.181, od 50—70 let 2.834, nad 70 let pa 2.806. Prirojeni življenjski slabosti je podleglo 1.083 oseb.

Naš najnovejši prekomorski parnik.

»Jugoslovansko-ameriška plovitba« je obogatila svoje brodogradje z novim velikim parnikom »Tomislavom«, ki je bil zgrajen v ladjedelnici v Glasgowu na Škotskem po najnovejših načelih brodogradne tehnike in spada ne samo med najmoderneje naše temveč tudi najmoderneje svetovne parnike. Parnik je dolg 130 in širok 18 metrov, hitrost 13 morskih milj, nosilnost 8.700 ton. Posadka šteje 42 mož, kapetan je Vicko Šimunković. Parnik je takoj po prevzemu odplul iz Glasgowa v Cardiff, kjer je sprejel premog za Argentinijo. Jugoslovansko-ameriška plovitba ima sedaj 10 parnikov s skupno tonažo 87.000. Ako upoštevamo, da je bila ta družba ustanovljena šele l. 1924, potem je pač najbolj razvidno, kako lepo se razvijajo naša domača pomorska podjetja.

Umaknitev starih novčanic iz prometa.

Narodna banka je sklenila, da umakne iz prometa sledeče novčance: Novčance po 20 Din predvojne izdaje v zlatu; novčance po 50 Din v srebru, izdane l. 1915 v Nišu in novčance po 10 Din v srebru predvojne tretje izdaje. Za novčance, ki se umaknejo iz prometa, se dobi polna vrednost v drugih bančnih novčanicah. Izmenjava se bo vršila pri Narodni banki in njenih podružnicah pet let. Po poteku te dobe pa izgube te novčance vrednost in jih Narodna banka ne bo več izplačevala.

Novinarski klub.

Jutri, v sredo, 10. t. m. ob 17. uri seja v kavarni »Bristol«. Na dnevnem redu so važne zadeve, med dr. tudi novinarski koncert.

Spominski večer ob priliki osme obletnice koroškega plebiscita

Prigodi jutri v sredo, dne 10. t. m. ob 20. uri klub koroških Slovencev v Mariboru v dvorani pri »Zamorcu« v Gosposki ulici. Na sporedu so govori, godba in petje. Komur je pri srcu naša Koroška, ki jo je doletela s plebiscitom tako težka usoda, naj pride, da obudimo spomine na plebiscitne dni in se navdušimo za bodoče delo. Korošci in prijatelji Korošcev, vabimo Vas, da se udeležite naše prireditve v čim večjem številu. Klub koroških Slovencev v Mariboru.

Razpisana sodniška mesta.

Razpisano je mesto okrajnega sodnika pri okrožnem sodišču v Celju in sodniško mesto pri okrajnem sodišču v Murski Soboti. Prošnje je vložiti do 25. okt. pri predsedništvu okrožnega sodišča v Celju, oziroma do 31. oktobra pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Srbski patrijarh okreval.

Patrijarh srbsko-pravoslavne cerkve, Dimitrije, ki je nedavno težko zbolel, je sedaj že toliko okreval, da je izključena vsaka nevarnost. Zdravniki upajo, da bo mogel že v nekaj dneh zapustiti bolniško posteljo.

Kdaj je mrzlo?

Imamo letne čase, nebesna znamenja, vremenske ključe in vse drugo, kar polni koledarje, imamo tudi občutke za to, kar so zmerili Celzij, Reaumur in Fahrenheit, a nad vsem tem je vendarle Sv. Birokraci. Ni namreč mrzlo, kadar te zebe, ali kadar ti to kaže toplomer, temveč mrzlo je, kadar se to uradno prizna in obznani. Uradni začetek zime je pri nas 15. oktober. Tedaj se začne kuriti v uradih. Prej se ne sme, pa naj bi bilo še tako mrzlo. Uradno mrzlo je petnajstega in ne kakor pravijo iznajditelji toplomerov in kakor kažejo višnjevi nosovi in naježena koža. Če je enkrat uradno mrzlo, se pa poveda lahko kuri tudi ob takozvanem jesenskem poletju. Red mora biti.

Društveno pravo v Sloveniji.

Pod tem naslovom je spisal vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka v Ljubljani važno knjigo, ki odpravlja veliko vrzel v upravno-pravnem slovtvu ter daje društvam vsa navodila za občevarje v oblasti. Pri nas v Sloveniji, kjer je toliko društvenega življenja, je ta knjiga veljavna ter koristna društvom kakor tudi oblasti. Delo je v samozaložbi in stane 50 Din.

Med delom in delovnimi močmi

je bilo v preteklem tednu sledeče razmerje: Borza dela je imela v evidenci 721 in sicer 452 moških in 269 ženskih brezposelnih delovnih moči. Od teh je bilo na novo prijavljenih 195, od poprej v evidenci pa 526. Služb je bilo na razpolago 108. Za moške 62, za ženske 46. Uspešno se je izvedlo 80 posredovanj za zaposlitev. Za poslom je odpotovalo iz mesta 40 delavcev. Najlažje dobijo delo posli in poljedelski delavci, najtežji čas je pa za stavbinske delavce in zidarje.

Samomorilen poskus.

Včeraj popoldne je prišla v neko gostilno na Koroški cesti 28letna Marija V. Z njo je bil 4letni sin njene sosedice. Ženska je zmedeno govorila ter se čudno obnašala. Nazadnje je nekaj izpila iz steklenice, katero je prinesla seboj. Bil je strup. Takoj se je nezavestna zgrudila na tla. Rešilni oddelek jo je pripeljal v bolnico.

Tatovi

so zopet vneto na delu. Delavcu Francu Golobu so v Cvetlični ulici pokradli nekaj obleke, v Murkovi ulici so pa neki stranki iz drvarnice odnesli sedem košiči.

1.352 grozdov na trti.

V sosesčini pobreške šole, pri trgovcu A. Primcu, je trta Izabela obrodila letos nič manj kot 1.352 grozdov.

Požar v Dobrovcih.

V nedeljo zvečer je izbruhnil požar v Dobrovcih pri posestniku Antonu Paher. Gasilno društvo iz Pobrežja je bilo takoj na kraju nesreče in je ogenj omeilo ter obvarovalo sosedo pred večjo nesrečo. Takoj za njim sta prišli tudi gasilni društvi iz St. Miklavža in Hotinje vasi, ki sta delo krepko podpirali.

Težka nesreča poštne avtomobila.

V Brodu ob Kolpi se je pripetila te dni težka avtomobilska nesreča. Neki poštni avtomobil z več potniki je na nekem ovinku, ker je odpovedala zavora, zdrčal v 50 metrov globok prepad in se popolnoma razbil. K sreči so potniki še v pravem času opazili bližajočo se katastrofo in se rešili. Dobili so pri skoku iz avtomobila le neznatne poškodbe.

Problem javnega poljubovanja

SEDANJA PROBLEMATIČNA DOBA. — ŠEGA POLJUBOVANJA PRI RAZNIH NARODIH. — MODERNA NAZIRANJA. — JAVNA ANKETA BI BILA ZELO ZANIMIVA.

Zivimo takorekoč v problematični dobi; kajti dan za dnevom stojimo pred novimi »problemi«, ki so morda svojčas bili samo po sebi razumljive stvari. Koliko »vprašanj« bi mogli danes na prav priprost način rešiti! Problemi kakor dečja (»bubi«) glavica, slamenik, kratko ali dolgo krilo so nam povzročali preglavice, noči brez spanja — skoro tako kakor problem odkritja Severnega tečaja ali trajnega brezmotornega poleta v ptičje sfere. Nič manjše skrbi nas niso mučile radi charlestona, prevetike vročine, svobode tiska in govora, ženske enakopravnosti, svobodne ljubezni itd. itd. — problemi, ki še danes rujejo po naših možganskih celicah kakor nenasični črv pod lubjem obolelega drevesa...

Ako nas vsa znamenja ne varajo in ako vsi predznaki ne lažejo, stojimo zopet pred problemom, ki zanima ves svet: »Kako je z javnim poljubovanjem?»

Stara pesem je, da narodi v svoji internacionalni »šatirungi« ne poljubujejo po eni in isti, mednarodno dogovorjeni šabloni. Za naš način poljubovanja se n. pr. Japonska nikakor ne more navdušiti; slejkoprej so ji naše metode več kot — odvratne. — Nam se zopet zdi čudna stvar, ali bolje španska vas način, kako poljubujejo — Kitajci. V Mariboru jih imamo, kakor znano nekaj družin in kdor je neveren Tomaž, naj opazuje, kako pri padu tega žoltga plemena poljubujejo: S koncem nosa, torej z nosno konico drgne zaljubljeni Kitajec ob nosno konico svoje izvoljenke... Kdor se hoče od mariborskih don Juanov podati v romantično spremembo s Kitajko, naj vežba svetli kitajski narodni način poljubovanja. Zmernost je kajpak tudi v tej stvari (hočemo reči: pri tem treningu) zelo priporočljiva ter je paziti na to, da se s »kumaro« ne drgne preintenzivno ob kitajski nos. Dober tek! Zamorec pa še geta svojo izvoljenko na podbradku in če je »ona« kakor pravijo »kontent«, stori seveda isto s tako vztrajnostjo, da bi povprečni Evropejec reagiral na isto s krepko zaušnico. Če pa poljubi zamorko na evropski način, bodi pripravljen, da te prav neuljudno sune s pestjo v nos, da vidiš pri belem dnevu celo Marsovo ozvezdje.

Tudi to nam je dovolj znano, kako se na zapadu poljubujejo, zato o teh stvarih ne bomo na široko govorili. V diskusiji tudi ni, kako se poljubuje, ampak če se sploh sme javno poljubovati t. s. na cesti, v kinu, v gledališču ali pa v avtobusu. Za marsikaterega, oz. mirnodušno lahko trdimo, da je to za nas kot take to že samo po sebi rešeno vprašanje, vendar ne tako enostavno v ostalem velikem svetu; kajti iz razprav v svetovnem časopisu se da sklepati, da smatrajo vprašanje javnega poljuba za tako težak problem, ob katerem si belijo glave že zarijavli juristi, a moralni etiki si svojo glavo nad tem problemom še — razbijajo. Torej ni vse to tako enostavna stvar, če toliko učenih pleš zaposluje z zelo obširnimi razpravami garniranimi s citati filozof vseh vekov.

V pariškem listu »L'Information« objavljajo njegov glavni urednik cel rožni venec najenergičnejših protestov proti javnemu poljubovanju, ki se tu pa tam odigrava na pariških kavarniških tereh. Članek podčrtuje, da je poljubovanje sicer čisto privatna zadeva, vendar je smatrati javno poljubovanje za tako težak prestopki proti javni morali, da se mora uvesti zakonita prepoved javnega poljubovanja ter določiti za kršitev tega teškega (!) prestopka najstrožja kazen... Zdi se, da so Francozi postali bolj papeški od papeža samega, ali pa so v koloseku k ameriški originalnosti, ki se v naših pojmih predstavlja največkrat kot smešnost...

V Londonu, metropoli eksaltiranih navad in razvad pa je čisti pojav poljubovanja na ulici mobiliziral statistike, ki se lotijo vseh mogočih stvari. Ta agilnost statističnih učenjakov pa je seveda dala povod londonski policiji (ki poleg budimčestanske nima menda pametnejšega in

koristnejšega dela) za stroga poizvedovanja. V to je poseglo kajpak tudi časopisje in v »Weekly Despatch« objavlja neki sotrudnik poročilo o svojih »uspehih« v londonskih kinematografih: 80% vseh lož je bilo zasadenih od zaljubljenih parčkov, ki so spremljali prizor za prizorom v drami na platnu z neprikritimi medsebojnimi poljubi.

Ti časopisni komentarji pa niso ostali brez odmeva. Trditev, da uredniki objavljajo take stvari samo »iz gole zavisti«, se je kaj čisto ponavljala, in ker so angleški listi liberalnejši od naših, so priobčevali razna »Poslana«, v katerih se je brez ovinkov in olepšavanja očitala moralnim urednikom — nevoščljivost. Izmed mnogih komentarjev iz kroga čitateljev pa je kaj zanimiv odgovor ravnatelja nekega kina, ki se je toplo zavzel za začetno akcijo proti poljubovanju med kinopredstavami ter motiviral svoje stališče z dejstvom, da se z javnim poljubovanjem direktno žalijo stare device, ki so zaradi svoje neizrabljene mladosti itak že preveč čemerne, sitne in vznemljene.

Kljub vsemu temu pa stojimo takorekoč v neki utesnjeni sredini prizadevanj za definitivno rešitev tega problema, radi katerega se je porabilo že toliko papirja, razlilo toliko hektomb črnila, da je za naše skromno moralno obzorje uprav neverjetno, s čim se polnijo kolone angleškega, francoskega, ameriškega in tudi budimčestanskega časopisja. Tozadevna časopisna anketa širom sveta pa je privedla do zaključka, da bi eventualna prepoved javnega poljubovanja naletela na velike poteškoče. Zdi se, da bo ta, za nas smešni problem nas tako dolgo držal v šahu, dokler ne pride v ospredje aktualnosti kak drugi, važnejši in — koristnejši problem.

Ploveča igralnica

Amerikanec John Weller je prišel na idejo, ki mu bo kmalu prinesla veliko bogastvo. Uredil je namreč plovečo igralnico, s katero plove ob obalah Kalifornije. V vsakem mestu seveda ljudje naravnost drve v to igralnico. Pred nekaj meseci je njegova ladja prevažala samo drva, sedaj pa je že naravnost luksurično opremljena. Seveda ima ladja tudi divno restavracijo in razkošno plesno dvorano, v kateri noč in dan svira godba. Ploveča igralnica se drži oprezno zunaj 5 kilometrske meje, do katere sega zakonodaja Zedinjenih držav. Kadar ta jahta opleni prebivalce katerega mesta, dvigne sidra in copljuje do drugega mesta, čegar prebivalce še ni osrečil s svojim posepom. Kako ogromen je promet na tem plovečem Monte Carlu, je razvidno najbolj iz tega, da je bilo za igranje pred Los Angelosom vloženihi nič manj kot osem milijonov dolarjev.

Divjak v poljskih gozdovih

V največji goščavi, v težko dostopnem kraju gozdovja pri Baranoviču na Poljskem so našli vojaki čudno bitje, podobno človeku, ki je spalo v visoki travi. Vojaki so se oprezno približevali tej prikazni in jo pričeli opazovati. Bil je to zares človek, čeprav nenavadn. Bil je popolnoma gol, le okrog pasa je imela privezano slamo. Vse telo mu je bilo obraščeno z gostimi lasmi. Koraki vojaške patrulje so prebudili tega čudnega človeka. Skočil je na noge in pričel na vso moč bežati. Vojaki so sicer hoteli za njim, vendar pa ga niso mogli dohiti, ker se je znal divjak z nenavadno spretnostjo prerivati skozi goščavo. Sedaj je nastalo vprašanje, kdo je pravzaprav ta nestvor. Avtentično ne ve nihče, toda oblasti izjavljajo, da gre za nekega zločinca, ki ga iščejo že od leta 1920. Po begnil je gotovo takrat v gozdove, kjer je podivil in postal plašljiv kot zver. Ako gre res za zločinca, potem pa njegov strahpred ljudmi ni nikaka bolezen, temveč samo posledica zdravega razuma.

Ženske in lepota

Nedavno je bil v Londonu prodan ženski portret starega nizozemskega mojstra Quentina Massaya za ogromno ceno 25 milijonov dinarjev. Slika predstavlja damo, ki je zavzemala edinstveno mesto v svetovni zgodovini. Že več kot 600 let slavi namreč kot največja krasotica.

V zgodovini je vsepolno klasičnih primerov lepote, kakor: Lepa Helena, Grkinja Aspasia, lady Hamilton ali francoska cesarica Evgenija. Kot najbolj grda pa slovi Koroška vojvodinja Marjeta širokoustna. Ta ženska je v 14. stoletju obrnila nase pozornost sveta ne samo vsled svojega grdega obraza temveč tudi vsled neprijetnega in nasilnega temperamenta. Imela je tako široka usta, da ji je narod sam nadel priimek »širokoustna«. Toda vsa njena grdoba je ni cvirala, da se ne bi že v svojem 12. letu zaljubila v češkega princa Jana, ki ga je sicer že čez nekaj let izgnala iz hiše in se znova poročila. Zanimivo je, da je ta grda ženska znala navezati nase še celo vrsto oseb.

Iz dobe strahovitega njenega režima izvira tudi dragoceni portret navedenega slikarja, ki je po izrecnem nalogu kneginje portretiral tudi njo in ovekovečil na sliki tudi njeno grdobo, posebno znamenite velike in debele ustnice.

V današnji dobi tekmuje za kraljico lepote dve dami. Francoska igralka Claudine Polaire skrbno pazi, da ohrani svežost in lepoto svojega telesa. Ko jo je nedavno podrl na tla neki avto, je vložila proti lastniku tožbo, češ, da je vsled padca izgubila na svoji lepoti in sodnik je res ugodil njenim odškodninskim zahtevam. Močno konkurenco pa dela Claudini Polaire londonska dama Mary Bevan, ki sicer za enkrat trdi, da je samo najlepša ženska na angleškem, vendar pa upa, da si bo pridobila tudi naslov kraljice svetovnih krasotic.

Spalni vozovi tretjega razreda

Zgodovina angleških železnic beleži nov odlomek v svojem življenju, odkar so pred kratkim uvedli spalne vozove tudi za potnike tretjega razreda. Dosedaj so se mogli samo potniki prvega in drugega razreda posluževati spalnih vozov, sedaj pa bodo lahko tudi siromašnejši ljudje, ki se vozijo v tretjem razredu, legli na potovanjih udobno k počitku. Že prvi dan je bil silen naval za razpoložljive postelje. Potniki, ki so potovali v spalnih vozovih, pa so izrazili še svoje posebno zadovoljstvo s to novostjo, ki znači velik korak k napredku pri vožnji z železnico.

Razprava radi zamorske noge

V belgijskem Kongu je imelo neko so dišče razsoditi o čudnem pravnem slučaju. Šlo je za odrezano nogo, ki jo je hotel imeti njen lastnik, neki zamorski poglavar, zopet nazaj, najbrže, da bi jo potem pojedel. Junak te čudne afere je zamorski poglavar Marius Wamba, ki se je pri neki avtomobilski nesreči tako težko poškodoval, da so mu morali odrezati eno nogo. Operacija se je popolnoma posrečila. Ko se je bolnik prebudil iz narkoze, je odločno zahteval, da mu vrnejo njegovo nogo, da jo poje. Seveda so zahtevo Kanibala ravnotako odločno zavrnili. Toda zamorski poglavar s tem ni bil zadovoljen, temveč je vložil tožbo na sodišče in zahteval, da mu izroče odrezano nogo. In res se je postavilo sodišče na stališče, da je odrezana noga nedvomno last bolnika in se mu mora izročiti, ako jo zahteva. To se je tudi zgodilo. Bolniška uprava je dala vrh tega napraviti bolniku protezo, da za popolnoma pomiri, pa mu je belgijska vlada poklonila še kolajno za hrabrost.

Izdal se je.

Polijski uradnik: »Obtoženec taji, da bi bil povzročal v noči nemir po Grajskem trgu!«

Priča - stražnik: »Bežite, bežite, kako bi se bil mogel jaz sicer zbuditi!«

Ne gre pa ne gre!

— Danes ste že petnajstič radi tatvine pred sodiščem!

— Ni moja krivda, gospod sodnik; še predno imam časa postati zopet pošten, človeka že zapro...

Šola za ločene žene

V New Orleansu v Ameriki so ustanovili šolo za ločene žene. Američanka smatra namreč za nedostojno, da bi se pustila vzdrževati s prispevki ločenega moža. Ako torej ne zna nobenega svobodnega poklica, je sedaj primorana, da se ga nauči v tej šoli. Ameriška ločena žena hoče namreč za lastno vzdrževanje sama zaslužiti, ločeni možje morajo samo plačevati za nje šolnino, dokler se ne nauče kake obrti. Kakor se govori, močje z velikim veseljem plačujejo to šolnino, kajti ti stroški so le neznatni v primeri z veseljem, ki ga doživi mož, ko je enkrat končno rešen plačevanja za svojo izgubljeno »srečo«.

Človek, ki je vedno zakasnil

V Angliji je umrl te dni trgovec s suknom, Thomas Newman. Svoje veliko premoženje je zapustil nekemu svojemu rojaku, oporoki pa je pristavil originalno opazko, ki se glasi: Vse svoje življenje sem prišel na dogovorjene sestanke vedno 10 minut kasneje. Te navade ne bi rad prekinil niti v smrti in zato prosim, položite me v grob 10 minut kasneje kakor bo določeno. Človek, ki je bil tako dosledno netočen, ki mu je prešla netočnost že v kri, je najbrže mislil, da bo s to odredbo osleparil smrt. Seveda pa je smrti vseeno, ali se telo pokoplje 10 minut popreje ali pozneje.

Smrt na svatbenem potovanju

Mlado Mary Sabin, ki se je šele pred 18. dnevi poročila in je bila na svatbenem potovanju, je dohitela tragična smrt. To je obenem drugi slučaj enake vrste, ker je dan poprej na podoben način izgubila svoje življenje tudi gospa Evelyn Reynold, hčerka znanega izdajatelja časopisov Henry Stowarda, ko je padla iz 15. nadstropja nekega hotela v Londonu na cesto in obležala na mestu mrtva. Gospa Sabin, ki se je poročila čisto skromno, ker ji je šele pred kratkim umrla mati, je usodnega dne neprestano tožila, da ima težke bolečine v križu. Vseda se je na okno nekega londonskega hotela, kjer jo je nenadoma napadla omotica. Padla je iz 14. nadstropja in bila seveda takoj mrtva.

Motorologija

Na tehniki v Los Angelesu je uveden nov tečaj, tečaj iz motorologije. Ta nova znanost uvaja gojence v delovanje motorja in vseh ostalih tehničnih sredstev, ki pripadajo avtomobilu. Vrh tega se uče v tem tečaju tudi prometna pravila. V Ameriki ima gotovo skoro vsak odrasli človek svoj avtomobil. Ugotovljeno pa je, da izvira devetdeset odstotkov nesreč samo od tod, ker lastniki ne poznajo prometnih pravil ali pa niso dovolj poučeni o funkcioniranju stroja. Sedaj upajo, da se bodo s poukom v motorologiji lastniki avtomobilov temeljito seznanili s stroji in tako zmanjšali število nesreč.

Biser v ostrigi

V neki prvovrstni restavraciji v Londonu je naročila neka družba za zakusko ostrige. Vsem so ostrige izbornó ugajale, ko je neka mlada dama nenadoma vzkliknila: »Poglejte, kaj sem našla!« Na veliko začudenje vseh navzočih je držala presrečna gospodična v rokah krasen biser. »Ne boste mi sicer verjeli, toda vendar je res, da je to že tretji biser, ki sem ga našla v ostrigi,« je pripomnila mlada dama. »Prvega sem našla na Ceylonu, drugega v neki pariški restavraciji, tretjega pa sedaj.«

Kje leži Astma?

Pariški muzik Fétis je na svoja stara leta sestavljal obširno biografijo muzikov in ni čuda, da so se v to delo tudi nekatere pomote. V prvi polovici 19. stoletja je živel v Vratislavi kapelnik Birey, ki je spisal in igral več že davno pozabljenih oper. Fétis-ovo poročilo o njem je končalo z besedami: »Umrl je v Astmi blizu Vratislave.« Ko je biografija izšla, je neki vratislavski list naslovil na čitatelje vprašanje, če vedo, kje je kraj Astma. Odgovorilo se se glasilo: »Kraja Astma pri Vratislavi ne poznamo, astmo v Vratislavi pa prav dobro iz lastne izkušnje.«

Edgar Wallace:

Žaba z masko

(The Fellowship with the Frog.)

Dick jo je trdno prijel za roke. Bila je napol blazna od bolesti in groze. In ko je začuden Selinski brez razumevanja gledal to sceno, je dejal Dick kratko in zapovedujoče: »Sedaj pojdeš k meni na dom, vzameš kako njigo in čitaš. Slišiš, Ela? — Ničesar ne boš storila, dokler ne dobiš od mene vesti. Iz hiše ne boš šla, samo čitala boš in čitala — sveto pismo, policijske vesti ali kar hočeš, samo misli ne smeš na vse to. Elk in jaz bova storila vse, kar je človeku mogoče.«

Ukrotila je svoj blazni strah ter se poskušala celo nasmejniti. »Vem, da boš vse storil.« je dejala s tresočim glasom. »Prosim, spravi me domov.«

Elka je poslal, da prinese vsa poročila, ki bi še bila v uradu glede umora, sam je pa spravil Elo domov na Harley Terrace.

Ko sta stopila iz voza, je videl Dick, da čaka neki mož pred hišo. Bil je Broad. En sam pogled v njegov obraz je zadostoval za ugotovitev, da je vedel za umor in vse njegove okolnosti. Čakal je v predsobi, ko je Dick vodil dekle v svojo delavno sobo ter nakopičil pred njo ilustracije in vse knjige, ki so mu prišle pod roko.

»Lola je prišla k meni ter mi vse povedala,« je dejal Broad.

»To sem si misli,« je menil Dick. »Ali veste kaj podrobnejšega?«

»Vedel sem le to, da sta se oba moža oblekla kot potepuha ter odšla. To je delo žabe. Ali zakaj je to storil?«

»Jaz pa vem,« je odvrnil Dick. »Žaba je prišla včeraj ponoči k gospodični Bennet ter jo vprašala, če bi hotela postati njegova žena. Obljubil je, da ji reši brata, če pristane na to. Ali težko mi je verjeti, da je ves satanski načrt izvršil radj tega.«

»Ravno radi tega,« je dejal Broad hladno. »Vi ne poznate žabe, Gordon. Mož

je strateg, mogoče največji strateg po Napoleonovi smrti. Povejte mi, Gordon, ali lahko kaj storim za Vas?«

»Prosil bi Vas, da bi ostali tu in delali družbo gospodični Bennet,« je rekel Dick.

Ela je začudeno pogledala, ko je stopil obiskovalec v sobo. Zdelo se ji je, da ne bo mogla prenašati navzočnosti tujega človeka ob tem času.

»Če nočete, da ostanem, gospodična Bennet,« je dejal Broad, »potem odidem takoj. Povedati Vam pa še moram, da bo Vaš brat gotovo rešen.«

»O Bog, ali imate vesti od njega?« je vprašala hlastno.

»Seveda jih imam, a ne smete mi zameriti, da o tem še sedaj ne govorim, ker ne smem,« je dejal Amerikanec radostno.

Dick je telefoniral v garažo po svoj voz, po isti avtomobil, s katerim se je vozil Ray ob prvem svidenju v Horshamu. Najprej je obiskal Dick državno pravdnštvo, kjer je razložil vsa dejstva.

»To je res zelo čudna stvar,« je menil višji državni pravdnik, »ali jaz o tem ne morem odločiti. Bolje bi bilo, da bi takoj poiskali državnega tajnika, Gordon.«

»Ali zboruje zbornica?«

»Ne in jaz mislim celo, da državnega tajnika, ki bi Vam lahko pomagal, sedaj ni v mestu. Zadnji teden je bila neka konferenca v San Remu in zdi se mi, da je tudi on šel tja.«

Dicku je zastalo srce.

»Ali ni nikogar v notranjem ministstvu, ki bi mogel pomagati?«

»Državni podtajnik. Mogoče se peljete k njemu.«

Dick se je takoj podal v ministristvo.

Osební tajnik, kateremu je razložil povod svojega prihoda, je zmajal z glavo.

»Bojim se, da se ne bo dalo ničesar storiti,« je dejal. »Državni tajnik je na deželi in zelo bolan.«

»Kje je njegov namestnik?« je vprašal Dick obupano.

»Ta je pa v San Remu.«

»Kako daleč od mesta je hiša državnega tajnika, gospoda Whitbya?«

»Približno 30 milj tostran Tunbridga.« Dick si je zapisal naslov.

Pol ure pozneje je že drvel po cesti dolg rumen avto, ki se je s toliko brezobzirnostjo vil med drugimi vozili, da je najpredrežnejšim šoferjem zastajala sapa. V štiridesetih minutah je bil Dick že v hiši državnega tajnika.

Komornik, s katerim je govoril, mu ni mogel dati upanja.

»Bojim se, da Vas gospod Whitby ne bo mogel sprejeti. Ima zelo hud napad protina in zdravniki so mu zaukazali popoln mir.«

»Stvar je za življenje in smrt,« je rekel Dick. »Govoriti moram z njim. Če me ne sprejme, potem moram h kralju.«

To sporočilo je povzročilo, da ga je bolnik sprejel.

»V čem je stvar?« je vprašal minister takoj, ko je Dick vstopil. »Z vsako stvarjo se ne morem baviti. Trpim silne bolečine. Hitro mi vse povejte!«

Gordon je povedal.

»Čudna stvar,« je dejal minister sto kajoč od bolečin. »Kje je film?«

»V Londonu.«

»V London se ne morem voziti. Fizično mi je nemogoče. Ali ni nikogar v ministstvu, ki bi to potrdil, kar dokazuje film? Kdaj naj bi bil mož obešen?«

»Jutri zjutraj ob osmih, ekselencia.«

Minister je razmišljal ter razburjeno tolkel po mizi. »Ne bilo bi človeško, če si ne bi ogledal tega prokletega filma,« je dejal. »Voziti se pa ne morem, kvečjemu, da mi preskrbite bolniški voz. Telefonirajte ponj v London, ali pa poskrbite, da me odpeljejo od tukajšnje bolnišnice.«

Bilo je, kakor da se je vse zarotilo proti Dicku. Avto vaše bolnišnice je bil v popravilu in šele do desetih minutah so javili iz Londona, da bo avtomobil takoj odposlan.

(Dalle prihodnjici.)

Mači agenci, ki služijo v parodovale in sečialno namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitva, doplačevanje in oglaševanje ali rodbinskega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Enodružinsko hišo

event, tudi samo stanovanje v Pobrezju oddam v najem. Naslov pove uprava lista. 1929

Velika izbira sukna

za moške in ženske plašče od Din 50.— naprej pri I. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. XX

Pozabili so se

minuti pondeljek v vlaku, ki pelje zjutraj iz Poljčan v Maribor v trdem papirju zviti načrti, ki nimajo za najditelja nobene vrednosti. Oddajo naj se proti primerni nagradi v upravi »Večernika«. 1930

Voznika

za do-in odvoz okroglega in rezanega lesa, išče Mariborska lesna industrija, Koroška c. 46. 1927

Opremljeno sobo in kuhinjo

oddam ceneno v najem. Vprašati v Linhartovi ul. 12. 1928

Samo Din 26—28 plačate

za podplatanje ženskih čevljev in Din 22—38 za podplatanje moških čevljev. Tudi vse čevlje z gumijastimi podplati in snežne čevlje sprejema v popravilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«, Tattenbachova ulica 14. 1898

Dijaka ali dijakinja

sprejme s 1. novembrom rodbina, ki ima tudi sama dijake, na stanovanje in hrano. Kje, pove uprava. U

Služkinja za vse,

k rodbini z malim otrokom za Ljubljano se išče. Naslov v upravi. U

Sostanovalec

boljšega gospoda sprejemem. Naslov pove uprava lista. U

ELEGANCA! UDOBNOST!

Po mnogih doseženih izkušnjah smo izpopolnili izdelovanje moških polučevljev prav do podrobnosti.

Naši novi vzorci predstavljajo s svojimi kombinacijami, s svojo linijo in barvo

kvalitetni okus

poleg odgovarjajoče udobnosti. Obiščite naše prodajalne!

Prepričajte se!

9637-40728
Din 329.—

9637-40738
Din 329.—

9937-40823
Od 1-a laka Din 299.—

9937-60761
Din 269.—

Bata

iz rumenega ali
črnega boksa
Din 269.—

Prvovrstni čevlji za vsakdanjo uporabo iz rumenega ali črnega boksa z nepremočljivimi podplati!